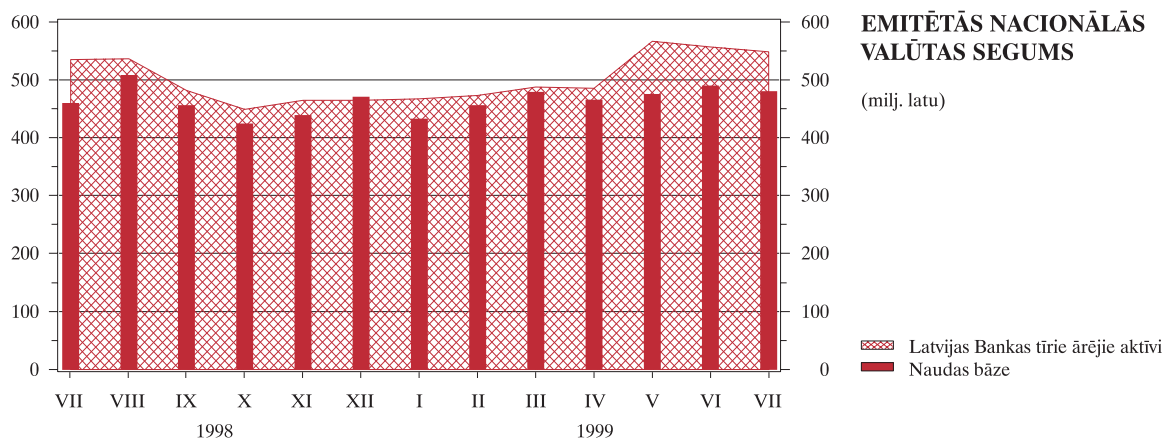

MONETĀRAIS BIĻETENS

7•1999

Jūlijā ar tranzītu saistītajās tautsaimniecības nozarēs bija vērojama pakāpeniska situācijas uzlabošanās. Pasaules tirgū cēlās naftas cenas, tādēļ salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu pieauga naftas tranzīts, uzlabojot atsevišķus transporta sektora rādītājus. Bezdarba līmenis turpināja samazināties. Uztura produktu cenu sezonāla samazināšanās noteica patēriņa cenu indeksa kritumu. Pēc sezonālu faktoru izraisītā straujā galveno monetāro rādītāju kāpuma, kas bija vērojams jūnijā, jūlijā nedaudz samazinājās gan kredītiestāžu aktīvi (par 2.6%, t.sk. ārzemju aktīvi – par 5.7%), gan plašā nauda M2X (par 0.5%), gan iekšzemes naudas piedāvājums M2D (par 1.1%), tomēr šie rādītāji ievērojami pārsniedza maija līmeni. Samazinājās arī skaidrās naudas apjoms apgrozībā (par 1.6%) un naudas bāze (par 2.0%). Lata segums ar Latvijas Bankas tirājiem ārējiem aktīviem jūlija beigās sasniedza 114.1%. ASV dolāra vērtībai samazinoties gan attiecībā pret eiro, gan pret Japānas jenu, lata kurss attiecībā pret ASV dolāru palielinājās. Turpinājās iekšzemes uzņēmumu un privātpersonu noguldījumu un šai klientu grupai izsniegto kredītu atlikuma pieaugums, liecinot par pakāpenisku Krievijas krīzes ietekmes mazināšanos.

Jūlijā plašās naudas M2X apjoms bija 966.6 milj. latu. Skaidrās naudas apjoms apgrozībā bez atlikumiem banku kasēs samazinājās par 1.4%, bet iekšzemes uzņēmumu un privātpersonu noguldījumu atlikums pieauga par 0.1%, sasniedzot 600.0 milj. latu. Latos veikto noguldījumu atlikuma kritumu (par 0.8%) atsvēra ārvalstu valūtā veikto noguldījumu atlikuma pieaugums (par 1.1%). Noguldījumu termiņstrukturās pozitīvu attīstību veicināja tas, ka jūlijā pieprasījuma noguldījumu atlikums samazinājās par 2.9%, bet termiņnoguldījumu atlikums pieauga par 7.9%.

Banku sistēmas iekšzemes kredīti pieauga par 15.9 milj. latu jeb 2.6%. To noteica neto kredīta valdībai kāpums, samazinoties valdības noguldījumam Latvijas Bankā un valdībai līdzekļus aizņemoties banku sektorā sakarā ar saspringto fiskālo situāciju. Iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām izsniegto kredītu atlikums palielinājās par 2.6 milj. latu, t.sk. ilgtermiņa kredītu atlikums – par 7.1 milj. latu. Salīdzinājumā ar jūnija beigām latos izsniegto kredītu atlikums palielinājās par 3.2%, bet ārvalstu valūtā izsniegto kredītu atlikums samazinājās par 1.5%.

Banku sektora likviditāte bija stabila. Turpināja samazināties banku pieprasījums pēc Latvijas Bankas aizdevumiem, un to atlikums saruka par 15.0%. Jūlijā izsniegto *repo* kredītu vidējā svērtā procentu likme salīdzinājumā ar jūniju samazinājās par 0.7 procentu punktiem un bija 4.4%. Samazinājās Latvijas Bankas no bankām piesaistīto 7 un 15 dienu termiņnoguldījumu apjoms – mēneša laikā tika piesaistīti 48.6 milj. latu (par 20.5% mazāk nekā jūnijā) –, taču termiņnoguldījumu atlikums centrālajā bankā pieauga 1.8 reizes (līdz 19.6 milj. latu).

Saglabājās banku interese par valsts iekšējā aizņēmuma parādzīmju izsolēm. Pieprasījumam pārsniedzot piedāvājumu, turpināja samazināties parādzīmju vidējās svērtās diskonta likmes. Jūnijā tās svārstījās starp 5.0% un 7.6%, bet jūlijā – starp 4.9% un 6.0%. Jūlijā notika četras 1 un 3 mēnešu un divas 6 mēnešu parādzīmju izsoles. 1 mēneša parādzīmes tika pārdotas 1.5 milj. latu, 3 mēnešu – 2.5 milj. latu un 6 mēnešu – 2.6 milj. latu apjomā. Apgrozībā esošo valsts iekšējā aizņēmuma vērtspapīru kopapjoms samazinājās par 1.2% un jūlija beigās bija 147.2 milj. latu (46.2% no tā bija 2 gadu obligācijas, 34.9% – 12 mēnešu un 13.0% – 6 mēnešu parādzīmes).

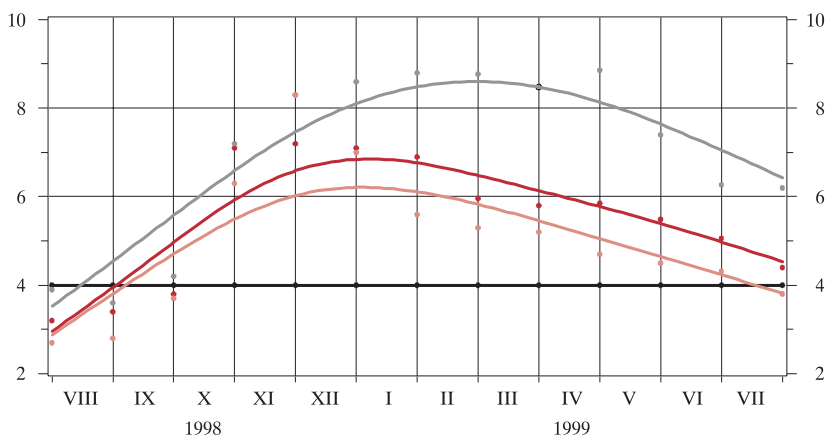
Latvijas Bankas organizētajās valūtas mijmaiņas (*swap*) darījumu izsolēs izsniegto līdzekļu apjoms salīdzinājumā ar jūniju palielinājās par 21.1% (līdz 16.4 milj. latu), un kopējais šādu līdzekļu atlikums sasniedza 32.5 milj. latu.

Iekšzemes starpbanku tirgū izsniegto kredītu procentu likmes turpināja samazināties jau astoto mēnesi pēc kārtas (līdz 3.8%), bet izsniegto kredītu apjoms palielinājās (jūnijā – 197.1 milj. latu; jūlijā – 213.1 milj. latu). Ārvalstu bankām izsniegto kredītu apjoms (2.0 mljrd. latu) par 128.7 milj. latu pārsniedza iepriekšējā mēnesī izsniegto šādu kredītu apjomu.

Vienlaikus samazinājās iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām latos izsniegto īstermiņa un ilgtermiņa kredītu vidējā svērtā procentu likme (attiecīgi par 3.5 procentu punktiem un 1.2 procentu punktiem) un latos veikto īstermiņa un ilgtermiņa noguldījumu vidējā svērtā procentu likme (attiecīgi par 1.2 procentu punktiem un 1.7 procentu punktiem). Nedaudz kritās arī OECD valstu valūtās izsniegto īstermiņa kredītu un šajās valūtās veikto noguldījumu vidējās svērtās procentu likmes.

Jūlija pirmajā pusē pasaules valūtas tirgi bija relatīvi stabili, bet mēneša otrajā pusē strauji pieauga eiro kurss attiecībā pret ASV dolāru. To noteica pieaugušais pieprasījums pēc eiro, ko veicināja pozitīvie uzņēmējdarbības vides apsekojuma rezultāti Vācijā, kā arī ASV dolāru pieprasījuma kritums, ko savukārt ietekmēja ASV tautsaimniecības attīstības tempu palēnināšanās un ārējās tirdzniecības deficīta kāpums šajā valstī. Japānas tautsaimniecības attīstība bija straujāka par prognozēto, un ārvalstu ieguldītāji guva pārliecību, ka Japānas tautsaimniecība atveseļojas no dziļākās krīzes pēdējo 30 gadu laikā. Tādēļ palielinājās pieprasījums pēc Japānas uzņēmumu akcijām, kas savukārt izraisīja Japānas jenas vērtības pieaugumu. Līdz 21. jūlijam Japānas centrālās bankas veiktās intervences valūtas tirgū ļāva nostabilizēt Japānas jenas kursu (ap 120 JPY/USD), bet, kad intervences vairs netika veiktas, tas strauji palielinājās. Attiecībā pret latu ASV dolāra un Lielbritānijas sterliņu mārciņas kurss samazinājās (attiecīgi par 1.7% un 0.8%), bet Japānas jenas kurss palielinājās par 3.2%, eiro, Vācijas markas un Francijas franka kurss – par 1.3%.

Salīdzinājumā ar jūniju patēriņa cenu indekss kritās par 0.9%. Gada inflācija jūlijā bija 1.8% (1999. gada pirmajos septiņos mēnešos inflācija bija 1.4%). Patēriņa cenu indeksu jūlijā visvairāk ietekmēja dārzeņu un kartupeļu cenu samazināšanās (par 22.9%). Patēriņa cenu līmeni paaugstināja degvielas cenu kāpums (par 3.2%). Preču cenas samazinājās par 1.2%, bet pakalpojumu cenas nemainījās. Ražotāju cenu indekss salīdzinājumā ar jūniju palielinājās par 0.4%.

NAUDAS TIRGUS PROCENTU LIKMES

(%)

Latvijas Bankas refinansēšanas likme
 Latvijas valsts iekšējā aizņēmuma parādzīmju repo izsoļu vidējā svērtā procentu likme
 Izsolēs pārdoto Latvijas valsts iekšējā aizņēmuma 6 mēnešu parādzīmju vidējā svērtā procentu likme
 Latos izsniegto iekšzemes starpbanku kredītu vidējā svērtā procentu likme

	1999	
	VI	VII
Rūpniecības produkcijas fiziskā apjoma indeksa pārmaiņas (salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)	-14.5	*
Patēriņa cenu indeksa pārmaiņas		
Mēneša (%)	0.7	-0.9
Gada (%)	1.9	1.8
Reģistrēto bezdarbnieku skaits perioda beigās	120 127	119 219
Bezdarba līmenis (% no ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaita)	10.0	9.9
Valsts pamatbudžeta fiskālā bilance (milj. latu)	-47.2	-57.2
Ārējā tirdzniecība (milj. latu)		
Eksports	82.3	*
Imports	146.3	*
Bilance	-64.0	*

MAKROEKONOMISKIE RĀDĪTĀJI

* Datu vēl nav.

Avots: LR Centrālās statistikas pārvaldes dati.

MONETĀRIE RĀDĪTĀJI

(perioda beigās; milj. latu)
(perioda beigās; milj. ASV dolāru)*

	1999	
	VI	VII
Banku sistēma		
M2X	971.3	966.6
Skaidrā nauda apgrozībā (bez atlikumiem banku kasēs)	371.8	366.7
Iekšzemes uzņēmumu un privātpersonu noguldījumi	599.6	600.0
Pieprasījuma noguldījumi	435.6	422.9
Terminnoguldījumi	164.0	177.0
M2D	698.6	691.0
Tīrie ārējie aktīvi	496.5	469.2
Tīrie iekšējie aktīvi	474.9	497.4
Kredīti iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām	599.1	601.7
Īstermiņa kredīti	190.7	186.2
Ilgtermiņa kredīti	408.4	415.5
Kredīts valdībai (neto)	15.0	28.3
Latvijas Banka		
M0	491.5	481.7
Skaidrā nauda apgrozībā	407.9	401.4
Noguldījumi Latvijas Bankā latos	81.7	78.2
Noguldījumi Latvijas Bankā ārvalstu valūtā	2.0	2.1
Tīrie ārējie aktīvi	558.9	549.5
Tīrie iekšējie aktīvi	-67.3	-67.8
Kredīti	17.6	16.2
Bankām	44.8	38.1
Valdībai (neto)	-27.2	-21.9
Pārējie aktīvi (neto)	-84.9	-84.1
Ārējās rezerves*	952.02	942.82
Zelts	65.01	63.51
Speciālās aizņēmuma tiesības	0.48	0.97
Rezerves pozīcija Starptautiskajā Valūtas fondā	0.01	0.01
Ārvalstu konvertējamās valūtas	886.52	878.33

PROCENTU LIKMES UN LATVIJAS BANKAS NOTEIKTIE ĀRVALSTU VALŪTU KURSI

	1999	
	VI	VII
Latos izsniegto iekšzemes starpbanku kredītu vidējā svērtā procentu likme	4.3	3.8
Iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām izsniegto kredītu procentu likmes		
Īstermiņa kredīti (izsniegti latos)	15.8	12.3
Īstermiņa kredīti (izsniegti OECD valstu valūtās)	13.2	12.9
Ilgtermiņa kredīti (izsniegti latos)	13.5	12.3
Ilgtermiņa kredīti (izsniegti OECD valstu valūtās)	10.3	11.6
No iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām piesaistīto noguldījumu procentu likmes		
Pieprasījuma noguldījumi (veikti latos)	1.2	1.6
Pieprasījuma noguldījumi (veikti OECD valstu valūtās)	0.7	0.7
Īstermiņa noguldījumi (veikti latos)	5.3	4.1
Īstermiņa noguldījumi (veikti OECD valstu valūtās)	4.4	4.2
Ilgtermiņa noguldījumi (veikti latos)	7.7	6.0
Ilgtermiņa noguldījumi (veikti OECD valstu valūtās)	6.7	6.0
Latvijas Bankas refinansēšanas likme (perioda beigās; %)	4.0	4.0
Ārvalstu valūtu kursi (perioda beigās)		
Ls pret USD	0.5980	0.5880
Ls pret DEM	0.3166	0.3206
Ls pret GBP	0.9470	0.9390
Ls pret FRF	0.0944	0.0956
Ls pret 100 JPY	0.4930	0.5090
Ls pret EUR	0.6192	0.6271

Jūlijā sabiedriskajā sektorā (bez sabiedriskajām un reliģiskajām organizācijām) strādājošo mēneša vidējā bruto darba samaksa salīdzinājumā ar jūniju samazinājās par 4.1% un bija Ls 160.64. Salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu šajā sektorā nodarbināto mēneša vidējā bruto darba samaksa palielinājās par 8.3% un strādājošo pirktpēja pieauga par 6.4%.

Valsts pamatbudžeta fiskālais deficīts palielinājās par 10.0 milj. latu un jūlija beigās sasniedza 57.2 milj. latu.

Bezdarba līmenis otro mēnesi pēc kārtas samazinājās un bija 9.9% no ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaita. Augstākais bezdarba līmenis bija Rēzeknes rajonā (28.8%), bet zemākais – Rīgā (5.4%).

Tautsaimniecības reālā sektora attīstības tendences nemainījās. Latvijas ostās saņemto un no tām nosūtīto kravu apjoms salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu pieauga par 0.4% (t.sk. Ventspils ostā – par 4.4%). Palielinājās arī pa cauruļvadiem transportētās naftas un naftas produktu apjoms (par 2.3%).

	1999	
	VI	VII
Banku rezerves	116.4	111.6
Nacionālā valūta banku kasēs	36.1	34.7
Noguldījumi Latvijas Bankā	80.3	76.8
Ārzemju aktīvi	837.3	789.2
Ārvalstu valūta banku kasēs	26.7	27.3
Prasības pret ārvalstu bankām	333.5	316.5
Prasības pret ārvalstu nebankām	352.1	328.5
Pārējie aktīvi	125.1	116.9
Prasības pret centrālo valdību (neto)	74.6	81.9
Prasības pret pašvaldībām (neto)	-32.4	-31.7
Prasības pret valsts uzņēmumiem	29.4	33.4
Prasības pret privātuzņēmumiem	502.3	500.6
Prasības pret privātpersonām	79.2	79.3
Neklasificētie aktīvi	157.6	154.1
Pamatlīdzekļi	93.9	93.0
Nauda ceļā	4.6	4.2
Pārējie aktīvi	35.7	35.1
Prasības pret iekšzemes kredītiestādēm (t.sk. ieguldījumi)	23.5	21.9
AKTĪVI PAVISAM	1 764.4	1 718.4
Pieprasījuma noguldījumi	252.0	237.7
Valsts uzņēmumu	31.9	30.7
Privātuzņēmumu	142.4	128.7
Privātpersonu	77.7	78.3
Termiņnoguldījumi	74.9	86.6
Valsts uzņēmumu	11.5	14.3
Privātuzņēmumu	24.6	33.1
Privātpersonu	38.8	39.2
Rezidentu noguldījumi ārvalstu valūtā	272.7	275.6
Valsts uzņēmumu	21.1	20.7
Privātuzņēmumu	130.2	134.1
Privātpersonu	121.4	120.9
Tranzītfondi	18.6	18.3
Ārzemju pasīvi	899.7	869.5
Saistības pret ārvalstu bankām	210.3	174.5
Saistības pret ārvalstu nebankām	421.8	427.1
Kapitāls un rezerves	131.1	131.0
Pārējie pasīvi (t.sk. pakārtotās saistības)	136.5	137.0
Saistības pret Latvijas Banku	47.7	41.0
Parāda vērtspapīri	2.3	3.1
Kapitāls un rezerves	3.7	4.0
Uzkrājumi parādiem un saistībām	92.4	87.9
Neklasificētie pasīvi	100.3	94.6
Nauda ceļā	37.1	37.8
Pārējie pasīvi (t.sk. pakārtotās saistības)	45.9	40.1
Saistības pret iekšzemes kredītiestādēm	17.3	16.7
PASĪVI PAVISAM	1 764.4	1 718.4

KREDĪTIESTĀŽU KOPSAVILKUMA BILANCE

(perioda beigās; milj. latu)

© Latvijas Banka, 1999

Pārpublicējot obligāta avota norāde.
Reģistrācijas apliecība Nr. 1718

Latvijas Banka
K. Valdemāra ielā 2a, Rīgā, LV-1050
Tālrunis: 702 2300 Fakss: 702 2420
<http://www.bank.lv>

Latvijas banku sistēmas un Latvijas Bankas monetāro rādītāju, kā arī starptautisko rezervju raksturojumu publicēšanas datumi ir atrodami Starptautiskā Valūtas fonda Datu izplatīšanas standartu biļetena padomes Internet lappusē (<http://dsbb.imf.org>).

Šie dati visagrāk tiek publicēti Latvijas Bankas Internet lappusē (http://www.bank.lv/FinancialData/Latvian/index_LB.html).